

Elsterberg NS-wandeloct

Beschrijving van de wandeloct

Inleiding

Het Wandelplatform-LAW heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelocten volgen meestal een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). De route 'Elsterberg' volgt eerst een stuk van het Trekvogelpad (een 380 km lange route van Bergen aan Zee naar Enschede). Het laatste deel van de wandeling volgt u het Utrechtspad (een 163 km lange rondtoct door de provincie Utrecht). De NS-wandeling 'Elsterberg' is 17,5 kilometer lang. De toct begint bij NS-station Rhenen en eindigt bij NS-station Veenendaal-West. U kunt de route na 10,5 km inkorten door de bus (niet op zondag) te nemen naar station Veenendaal Centrum of Driebergen-Zeist. Het is ook mogelijk om circa 1 kilometer van de route af met de bus naar station Rhenen, Driebergen-Zeist of Utrecht te rijden. Honden dienen in het bos aangeliind te worden. Een deel van de route is niet toegestaan voor honden (begrazingsgebied); een alternatief is aangegeven in de tekst en op de kaart.

Vanaf station Rhenen loopt u door het bos en tussen de akkers op de flanken van de Grebbeberg naar de bossen op de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug. Door dit uitgestrekte bosgebied komt u bij de Elsterberg. De noordzijde hiervan biedt uitzicht richting Gelderse Vallei. U wandelt even verderop langs het Egelmeer, een voormalig hoogveengebied. Via een oud heide- en stuifzandgebied bereikt u de Slaperdijk, oorspronkelijk aangelegd om Utrecht te beschermen tegen doorbraken van de Gelderse Rijn dijk ten oosten van Rhenen.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. Deze stukjes worden eerst met wit-rode blokjes aangegeven en later met geel-rode blokjes. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met korte stukjes achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers in de tekst vindt u terug op het kaartje.

Openbaar vervoer tussen wandeloct en station

Wie de route wil inkorten, kan na 10,5 km met buslijn 81 (niet op zondag) naar station Veenendaal Centrum (om .46) of Driebergen-Zeist (om .09). Buslijn 50 (halte ca. 1 km van de route) rijdt naar station Rhenen, Driebergen-Zeist of Utrecht (vertrek 2x per uur, op zondag 1x per uur).

Vanaf station Rhenen langs voormalig loket recht door onder stenen boogviaduct door. Door fietsenstalling en direct daarna links, stijgend pad met rode leuning. U steekt een weg over en gaat rechtsaf parallel langs deze weg. Op kruising recht door, Zwarteweg. De weg daalt. Aan het eind rechtsaf, Cuneralaan, onder de Rijnbrug door. U bevindt zich nu op het wit-rood gemarkeerde Trekvogelpad.

 Waar de Cuneralaan naar rechts buigt gaat u rechtdoor, fietspad door de weilanden. Na circa 300 meter rechtsaf, fietspad. Aan het eind linksaf, Schoutenboomgaardweg. Aan het eind linksaf, voetpad over een dijk, met klaphek. Op kruising, na 2e klaphek, rechtsaf Rijnstraat. U neemt de tweede straat links, Markt. Voor de Cunerakerk rechtsaf, een stijgende straat.

① Rhenen

De Cunerakerk is genoemd naar Cunera van Rhenen martelares en beschermheilige. De kerk is een van Nederlands mooiste laat-gotische hallenkerken. In 1940 bij de slag om de Grebbeberg werd Rhenen grotendeels verwoest, maar al tijdens de oorlog weer grotendeels opgebouwd.

 U gaat onder een poort door, rechtdoor een trap op. Een drukke weg oversteken en rechtdoor trap op, stijgend straatje. Aan het eind links en na 50 meter rechtsaf, via een trap omhoog. Bovenaan linksaf, daarna rechtdoor blijven lopen. Bij basisschool De Driesprong rechtsaf, een stijgend asfaltpad. Bovenaan schuin rechts. U heeft een appartementencomplex aan uw linkerhand. Aan het eind linksaf, Molenberg. Na huisnr. 31 schuin rechtsaf, een voetpad. Aan het eind een brede weg (Paardenveld) bij het zebrapad oversteken en via een fietsluis rechtdoor een pad op.

 Na 20 meter rechtsaf, asfaltpad (Koerheuvelweg). Na 50 meter schuin links, een bospad in, tussen paaltjes. Dit pad volgen ook waar het naar rechts buigt. Op splitsing links aanhouden. Iets verderop daalt het pad. Aan het eind bij een akker rechts en na ongeveer 50 meter links door een akker. Op een splitsing rechts aanhouden. Op een kruising rechtsaf, beukenlaan. Voorbij Scoutinghuis en

slagboom gaat u linksaf en hierna rechtdoor, een asfaltweg overgaand in een geasfalteerd fietspad. U neemt het 4e pad rechtsaf.

② Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

De Utrechtse Heuvelrug, een hoge zandrug in het vlakke landschap, strekt zich uit van Hilversum tot aan Rhenen. In oktober 2003 heeft de Utrechtse Heuvelrug met de fraaie bossen, heideterreinen, vennen en stuifzanden officieel de status van Nationaal Park gekregen. Via het Nationaal Park streven de eigenaren (Staatsbosbeheer, Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en een aantal particuliere eigenaren) naar bescherming en verbetering van natuur en recreatie.

 Op een kruising met een pad rechtdoor. Een asfaltweg oversteken en rechtdoor gaan. Bij houten hek links aanhouden (rechts beneden ligt een ven). Na 20 meter op een driesprong links aanhouden. Voor asfaltweg gaat u rechtsaf een brede boslaan op en loopt de laan helemaal uit. Na een kleine kilometer passeert u aan uw linkerhand een huisje van de Nederlandse Politiehonden Vereniging. Loop rechtdoor en ga aan het eind linksaf en neem meteen het eerste pad rechtsaf (let op: negeer de paaltjes van een andere wandelroute met brede rood-witte markering!). Blijf steeds rechtdoor lopen totdat u uitkomt bij een hek voor een voormalige afgraving.

 Ga hier linksaf en volg de rand (zijpaden negeren). Aan het eind gaat u linksaf, een brede bosweg in. Passeer een grafheuvel en ga op een kruising rechtsaf.

3 Grafheuvels

In de gemeente Rhenen ligt een groot aantal grafheuvels; u treft ze aan tussen Rhenen en Amerongen, maar vooral in de naaste omgeving van Elst. De grafheuvels dateren uit de Bronstijd (2100-800 jaar voor Christus).

 Op de volgende kruising gaat u linksaf. Steek iets verderop de asfaltweg (Defensieweg) over, ga door het klaphek en loop rechtdoor. De passage door het begrazingsgebied is verboden voor honden; hondenbezitters gaan hier rechtsaf, Defensieweg op tot het laatste pad vóór de asfaltweg. Hier linksaf, zie ook de onderbroken lijn op de kaart.

 Op een kruising met een breder pad gaat u linksaf een bospad in en op de volgende kruising rechtsaf. Het terrein wordt geleidelijk iets opener. Ga op een driesprong, met opvallende berk in het midden, linksaf langs een poeltje. Met pad omhoog, op splitsing (bij nieuw aangeplant berkenbos) rechts aanhouden, een slingerend pad in en uit bos volgen. Het pad buigt vlak voor de rand met een open veld naar rechts.

4 Plantage Willem III

Links (ten oosten van Elst) ligt de voormalige tabakplantage: Plantage Willem III. Vanaf de 17e eeuw was de tabaksteelt voor de inwoners van Amerongen een belangrijke bron van inkomsten. De tabaksteelt werd mogelijk gemaakt dankzij een gunstige zuidelijke ligging in combinatie met een zandige bodem. Aan het begin van de 20ste eeuw nam de verbouw van de tabak steeds meer af. In de oorlogsjaren volgde nog een korte opleving, maar daarna kwam al snel een einde aan de cultuur. Alleen het tabakmuseum en de droogschuren, nu in handen van Het Utrechts Landschap,

herinneren nog aan de vroegere tabaksbouw. In een van de schuren is informatiecentrum de Amerongse Bergschuur gevestigd.

 Blijf het pad steeds volgen, ga door een klaphek en dan linksaf (wandelaars met hond bevinden zich hier weer op de route).

 Ter hoogte van een gebouw aan uw linkerhand slaat u rechtsaf een laantje tussen twee akkers in. Passeer een metalen hek en steek de asfaltweg (met aan beide zijden een fietspad) over, ga door een houtwal en rechtsaf. (Indien u de route af wilt breken, volgt u de asfaltweg naar de bushalte 1 km verderop.) Dan tweede pad linksaf en aan het eind rechtsaf. Het tweede pad linksaf het bos uit, een fietspad. Na 10 meter langs het open veld gaat u rechtsaf, een brede zandweg in. Loop rechtdoor, u passeert een ruiterspad, dan na circa 500 meter naar links, een bosweg (Middenlaan). Ga op de kruising rechtdoor en na 150 meter rechtsaf. U verlaat nu het Trekvogelpad en volgt wit-rode markeringen met NS-logo. Aan het eind van het pad komt u op het geel-rood gemarkeerde Utrechtspad.

5 Elsterberg

De Elsterberg behoort met 62,5 meter hoogte samen met de Amerongse berg (69 m) en de Galgenberg (50 m) tot de hoogste toppen van de Utrechtse Heuvelrug. De bergen zijn ontstaan in de ijstijd, toen een grote gletsjer laagjes zand zuidwaarts voor zich uit omhoog schoof. Toen het warmer werd, smolt de gletsjer en het water zocht zijn weg naar de randen van de stuwwal. Het water sleet diepe dalen in de ondergrond uit en zo ontstonden de smeltwaterdalen. De Elsterberg en de Amerongse Berg zijn voor Nederlandse begrippen vrij hoog geworden, doordat de stuwwal door een volgende gletsjer opnieuw werd opgestuwd.

 Aan het eind bij een heideveldje rechtsaf. Na 150 meter (aan het eind van het heideveldje) linksaf. Op de eerste kruising (net na het heideveldje) gaat u linksaf en aan het eind rechtsaf. U loopt rechtdoor en kruist een fietspad (Veenseweg).

 Aan het eind bij het Egelmeer linksaf (rechts staan een informatiepaneel en een peilschaal), een verhard fietspad langs het Egelmeer. Dan het eerste pad rechtsaf. Op de kruising rechtdoor, een breed pad langs de slagboom.

⑥ Amerongse Bos

Het Amerongse Bos is een van de oudste bossen op de Heuvelrug. Sommige grove dennen staan er al sinds 1770. Het bos dankt zijn leeftijd aan de kasteelheren van kasteel Amerongen, die het bos lieten aanleggen om er te kunnen jagen. De imposante oude en grote bomen met een weelderige ondergroei doen denken aan een oerbos. Het heuvelachtige terrein zorgt voor onverwachte vergezichten, aan de noordkant over de Gelderse Vallei en in zuidelijke richting tot ver in de Betuwe.

 Op een schuine kruising gaat u rechtdoor en op een volgende splitsing bij een vennetje nogmaals rechtdoor, een smal pad in. Ga na 50 meter rechtsaf. Op schuine kruising rechtdoor. Na het heideveld gaat u linksaf en meteen rechtsaf een bospad in. Neem vervolgens het eerste pad links. Het bospad gaat over in een brede zandbaan. Ga aan het einde linksaf en direct rechtsaf, weer een bospad. Na ruim 1 km gaat u aan het einde rechtsaf, een asfaltweg op (Dwarsweg). Steek de voorrangsweg (Slaperdijk) over.

⑦ Slaperdijk

Eeuwenlang was de Gelderse Vallei het toneel van overstromingen. Doordat de waterstand in de Rijn veel hoger was dan die van het IJsselmeer, bezweek de dijk bij Rhenen regelmatig. Het water kon ongehinderd de vallei instromen, zelfs tot in de stad Amersfoort. In 1652 werd daarom een slaperdijk aangelegd tussen de Amerongse Berg en de Emminkhuizenberg, dwars door de Gelderse Vallei. De Slaperdijk werd zo genoemd, omdat ze haar rustende bestaan slechts verloor als de Grebbedijk doorbrak. In de 18e eeuw werd tussen Rhenen en Amersfoort een verdedigingsstelsel, de Grebbelinie aangelegd. Dankzij de Slaperdijk kon de lager gelegen Gelderse Vallei ten oosten van de linie eenvoudig onder water worden gezet om de vijand tegen te houden.

 Loop rechtdoor het fietspad op. Het fietspad gaat over in een woonerf: eerst Achterberglaan, dan Marsmanlaan. Aan het einde gaat u linksaf, Nijhofflaan. Even verder weer linksaf, Dichterslaan. Op een voorrangskruising met fietspad gaat u linksaf en bereikt het NS-station Veenendaal-West.